

**Výročná správa obce Turecká
za rok 2016**

Identifikačné údaje obce

Názov: Obec Turecká
IČO: 00648183
DIČ: 2021095538
Sídlo: Obecný úrad, 976 02 Turecká 341
Právna forma: Obec
Dátum vzniku: 01.01.1991

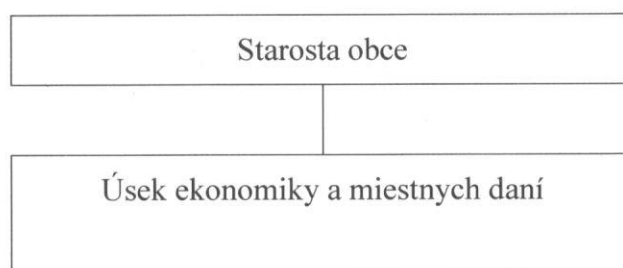
Identifikácia vedúcich predstaviteľov a organizačná štruktúra

Starostom obce je Ivan Janovec. Zástupcom starostu je Ján Turčan.

Poslanci obecného zastupiteľstva: Ján Turčan, Ing. Milan Cisárik, Mgr. Vladimír Strmeň, Mgr. Ivana Sikulová – do 30.11.2016, PhD, Stanislav Jasenský, Eva Leštinská – od 12.12.2016.

Hlavný kontrolór obce je Ing. Zuzana Kútiková

Organizačná štruktúra obecného úradu:

Úvodné slovo starostu obce

Začiatok roka 2016 sa niesol v znamení **suchej zimy**, sneh nepadal, čo viac, oteplilo sa a začalo intenzívne pršať. Akokoľvek by sme chceli, Krňáčkové preteky plánované vo februári, sa nedali pripravovať.

Sneh začal padať až v polovici januára. Tým sa začala aj **zimná údržba našich ciest**, ktoré sme po prvý krát **robili našim mechanizmom -HON om**. Dohodli sme sa aj s vlastníckmi nehnuteľnosťí na Saláškach, že budeme odhrňať sneh aj na ceste na Salášky za dohodnutý poplatok. Bola to naša veľká skúška, či to zvládneme k spokojnosti všetkých chatárov. S odstupom času si myslím, že sme to zvládli. V tejto aktivite budeme pokračovať aj v tomto roku. Je aj našim záujmom, aby sa vlastníci nehnuteľností dostali na Salášky aj v zimnom období. Strojom odpratávame sneh v Hornej Tureckej, v bočných uličkách, ako aj parkovisko. Návštevníci obce už budú mať v zime vždy kde zaparkovať svoje vozidlá. Podarilo sa nám zabezpečiť aj novú zubatú lyžicu na práce so zeminou v lete.

Krňáčkové preteky nebolo možné uskutočniť v stanovenom termíne, nakoľko prišlo oteplenie a snehu bolo veľmi málo. Termín sa posunul na 27. februára, no aj na tento termín neboli snehové podmienky vhodné na organizáciu pretekov.

V **kultúrnom dome** nám na začiatku roka náš partner obce -spoločnosť WEBRA Solutions - nainštalovali **WIFIFREE Internet**, ktorý môžeme bezplatne využívať kedykoľvek budeme potrebovať.

Postupne sme sa už pripravovali na organizáciu podujatia Halušky FEST Turecká 2016, ktoré sa uskutočnili 15. a 16. júla 2016. Oslovovali sme partnerov podujatia, písali žiadosti a zabezpečovali potrebné úlohy.

V marci sa uskutočnili **voľby do Národnej rady Slovenskej republiky**, pripravovali sme volebnú miestnosť, aby voľby prebehli v poriadku.

Priebežne sme počas celého roku opravovali **káblovú televíziu**, často sa menili frekvencie vysielania ako aj nové zariadenia signálu.

Pomaly a isto prichádzala jar a bolo potrebné **vyčistiť cestu od zimného posypu**. Je to úloha správcu miestnej komunikácie RSC, no pokiaľ to prídu urobiť, niekedy je aj máj a na ceste sa práši. Navyše posyp sa nám vždy zide v zime keď sú šmykľavé cesty..

V apríli sme mali na Obecnom úrade **návštevu detí zo škôlky zo Starých Hôr**. Bolo to veľmi milé stretnutie, pripravili sme pre nich malé občerstvenie a ukázali im našu hasičskú techniku.

Deťom sa stretnutie a návšteva Tureckej veľmi páčila.

Počas celého roku sme priebežne podľa potreby realizovali **opravu a výmenu svietidiel verejného osvetlenia**. Nové svietidlo sme vymenili U Koskov na zastávke, poníže starej hasične a vymenili žiarovky na dvoch svetlách v Hornej Tureckej a na Sklenom Vrchu. Pri tejto aktivite pomáha aj Jožko Strmeň, starosta obce Ivan Janovec v spolupráci s Michalom Hankom.

Začiatkom mája sme sa zúčastnili **osláv výročia oslobodenia okolitých obcí na Kráľovej Studni** položením kytice pri pomníku spoločne s členmi ZPB Harmanec a Dolný Harmanec.

Z Tureckej na Kráľovu Studňu sme išli v rámci turistiky peši.

V rámci príprav na podujatie **Halušky FEST Turecká** sa podarilo za podpory partnerov zabezpečiť nové stoličky do Kultúrneho domu. Znovu sme zlepšili kultúru podujatia pre našich partnerov a zabezpečili nový pohľad a kultúru, zvýšili úroveň stolovania v kultúrnom dome pri rôznych príležitostiach a stretnutiach s obyvateľmi obce. Na podujatia sme si zaobstarali ďalšie súpravy na sedenie s lavicami ako aj nový krájač zeleniny na strúhanie zemiakov do kultúrneho domu.

V máji sa nám podarilo realizovať druhú vrstvu mikrokoberca na miestnu komunikáciu z Dolnej Tureckej po očku autobusu v Hornej Tureckej. Táto aktivita bola zabezpečená s finančnou podporou Lesov SR š.p. a Regionálnej správy ciest.

Začiatkom júna sa LESY SR š.p. pustili do dlho očakávanej akcie realizácie oporného múru a **regulácie potoka pri Obecnom úrade a v Hornej Tureckej** pri Sásikov. Táto investícia bola pre nás veľmi dôležitá, nakoľko voda podmývala brehy potoka na viacerých miestach. Sme veľmi radi, že sa to podarilo urobiť ešte do Halušiek. Pomáhali sme aj my v rámci našich možností. Počas roka sme realizovali aj aktivitu **Maľovaná Turecká**. Natierali sme rôzne kovové a drevené prvky, rozhlasové stĺpy, zábradlie pri Kríži na Kamení, lavičky, podlaha na moste do Kaplnky, oplotky na Halušky, V3s ku -Šasi ako aj drevené nosníky.

Za významnú zmienku stojí aj ďalšia aktivita a to **Čistá Turecká**. Snažíme sa o čistotu a poriadok v obci, aby nevznikali čierne skládky. Odpad, ktorý stále vzniká sa snažíme čo najviac separovať, máme kontajner na železný odpad, mali sme kontajnery na veľkoobjemový odpad. Pravidelne chodíme robiť poriadok aj na Salášky ku jazeru, nakoľko tam sa tvorí odpad veľmi často. Nikto sa o to nezaujíma a tak si musíme urobiť poriadok sami.

Takmer po celý rok sa pripravujeme na podujatie **Halušky FEST**, zabezpečujeme úlohy, oslovojujeme partnerov podujatia, bez ktorých by nebolo možné uskutočniť akciu. Snažíme sa o to aby sme zvládli podujatie k spokojnosti návštevníkov a udržali našu tradíciu od roku 1995. Zakladateľ podujatia Svetlan Turčan stojí pri nás a pomáha nám. Aj napriek našej veľkej snahe, v termíne Halušiek sa zhoršilo počasie a v sobotu pršalo počas celého dňa. To sa podpísalo na celkovej návštevnosti a ekonomike podujatia. Aj napriek dažďu a zlému počasiu, spokojnosť návštevníkov bola veľká, ako nám písali, prišli hlavne kvôli súťaži, súťažiacim a našim výborným obecným bryndzovým haluškám. Žiaľ celkové nízke príjmy si vyžiadali nelichotivý ekonomický výsledok, s ktorým sa musíme vyrovnávať. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí pomáhali na podujatí. Spoločne s obyvateľmi obce sme pripravovali dôležitý dokument – **Program hospodárskeho**

rozvoja obce na obdobie do roku 2020. Dokument bude dokončený v nasledujúcom období a bude zverejnený na stránke obce Turecká.

V auguste sme sa zúčastnili **osláv výročia Slovenského národného povstania na Kráľovej studni** ako aj **zorganizovali oslavy v obci**. Pripravili sme vatru na parkovisku a občerstvenie pre obyvateľov obce Turecká.

Poslankyni obecného zastupiteľstva Ivane Sikulovej sa ukončil mandát zmenou trvalého bydliska. Následne bola menovaná nová poslankyňa pani Eva Leštinská.

V decembri sme zorganizovali ako po každý rok **oslavy Mikuláša pre deti**. Prihlásilo sa viac ako 60 detí nielen z Tureckej, ale aj z rôznych kútov Slovenska. Podujatie každým rokom zvyšuje záujem detí aj rodičov prísť na oslavy príchodu Mikuláša, čertov a anjela práve do Tureckej. Tomu sme veľmi radi. Tento rok sa oslavy uskutočnili pod obecným prístreškom. Pre rodičov sme pripravili predvianočný punč, pre detičky čaj. Darčekom bolo neúrekom, na krňáčkach ich priviezol Mikuláš na snehu.

Najdôležitejšiu aktivitu, ktorá sa v minulom roku podarila a to je získanie pozemkov pod Obecným úradom a okolí do majetku obce. Pozemky boli vo vlastníctve štátu – Slovenského pozemkového fondu. Pozemky pod obecným úradom ako aj v blízkom okolí sú vo vlastníctve obce Turecká.

Poslanie, vízia, ciele

- Zorganizovať Prvý obecný Turečiansky ples v Kultúrnom dome
- Pomôcť pri organizovaní Krňáčkových pretekov – Oslavy 60. rokov od vzniku tradície
- Pripraviť a zorganizovať podujatie Halušky FEST 2017 - termín 14. a 15. júla 2017
- Dokončiť terénne úpravy a odvoz zeminy na Turčianke, realizovať spevnenie cesty
- Opraviť most Popod Vršok- je to bezpodmienečne nutné, kritický stav
- Zabezpečiť a vymeniť nové info tabule – Úradné oznamy obce, je to kritický stav
- Pokračovať v prácach na ihrisku, spevnenie konštrukcie , nátery, montáž pletiva, mreže na okná, terénne úpravy, schody
- Detské ihrisko – doplniť pružinové prvky
- Nový grant na vodu v Hornej Tureckej – U Babjakov na Strapánke
- Uhliarsky chodník – pokračovanie prác
- Kultúrny dom, výmena okien, bezbariérový vstup, vyčistenie komínov, nátery
- Oslavy SNP -73. výročie
- Oprava omietky a fasády – stará hasičňa
- Príprava projektov – program LEADER – BB Geopark
- Obecná chata na Saláškach – úprava wc, sprcha, dlažby, vstup, drevené lišty
- Praga V3S – pokračovanie v oprave podlahy
- Maľovaná Turecká –skrášlenie obce farbami
- Čistá Turecká – kosenie a čistenie pozemkov, čistenie potoka, zber odpadu
- Spevnenie podkladu – SEPARované nádoby pri autobusovej zastávke v Hornej Tureckej
- Verejné osvetlenie, pokračovanie vo výmene, doplnení svietidiel
- Postupná výmena a doplnenie reproduktorov miestneho rozhlasu
- Úprava cesty na Salašky, vyčistenie krajnice rigolu
- Úprava cesty do Tureckej – vypilovanie konárov a stromov- časť Boboty
- Izba tradícií obce – Kultúrny dom
- Terénne úpravy – parkovisko – kopec
- Oslavy Mikuláša pre deti
- Oslavy Jubilantov obce spoločne so staršími spoluobčanmi
- Stolnotenisový turnaj – Kultúrny dom
- Oslavy Nového roku

Základná charakteristika obce a jej organizácií

Obec Turecká je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za

podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.

Obec nemá zriadené organizácie so samostatnou právnou subjektivitou.

Geografické údaje, história

Turecká sa nachádza 17 km severozápadne od Banskej Bystrice v pohorí Veľkej Fatry v nadmorskej výške **610 m.n.m** na úpätí masívu Krížnej (1574 m n. m.). Prvé zmienky o obci sú z roku **1563**. Práve tom období pre **zvýšenie banskej ťažby**, ale najmä zabezpečenie hút v Starých Horách a v Banskej Bystrici drevným uhlím, Banskobystrická komora začala osídľovať Starohorskú dolinu.

Tak vznikli v okolí Starých Hôr nové **banícke** (Polkanová), **drevorubačské a uhliarske osady** (Turecká, Jelenec, Prašnica).

Pôvodní obyvatelia Tureckej boli uhliari, ktorí pálili drevené uhlie pre okolité bane v Starohorskej doline. Po zániku baníctva na Starých Horách, zaniká v Tureckej aj uhliarstvo.

V súčasnosti je Turecká predurčená svojou polohou k **cestovnému ruchu**, hlavne **zimným športom a horskej turistike**.

Turecká dnes láka návštevníkov aj svojimi atrakciami. Pravidelne sa tu každoročne usporadúvajú unikátne už tradičné krňačkové preteky dvojčlenných posádok na domácky vyrobených sedliackych saniach – krňačkách, ktoré **vznikli v roku 1957** z podnetu miestnych občanov ako súčasť fašiangových zvykov. Stali sa vyhľadávanou zábavou ľudí prichádzajúcich sem zo širokého okolia i zahraničia. Od roku 1995 sa v Tureckej uskutočňuje súťaž vo varení a jedení bryndzových halušiek, ktorú vymyslel „Haluškový Otec“ Svetlan Turčan a počas mnoho úspešných rokov sa transformovala na „Majstrovstvá Slovenska a Európy vo varení a jedení bryndzových halušiek“.

Cirkevné dejiny Tureckej

Turecká od svojho založenia patrila ako celá starohorská dolina do banskobystrickej farnosti. Po založení **stálej misie na Španej Doline** jezuitmi v 16. storočí bola pričlenená k Španej Doline a keď v roku 1755 cisárovná Mária Terézia zriadila na Motyčkách novú misijnú stanicu a kláštor jezuitov, pričlenili k nej aj Hornú a Dolnú Tureckú. Od roku 1776 po založení farnosti Staré Hory je Turecká **filiálkou Starých Hôr**.

Kaplnka Ružencovej Panny Márie

V dolnej časti obce stojí **kaplnka zasvätená Ružencovej Panne Márii**. Kaplnku začali stavať v roku 1907, ako je zaznamenané vo farskej kronike na mieste, kde asi pred sto rokmi stála **kaplnka k úcte sv. Jána Nepomuckého** a slávnostne ju posvätil 11. októbra 1908 starohorský farár Bartolomej Roháč. Kaplnka bola vyzdobená secesnými maľbami, ktoré sú typické pre chrámové stavby na rozhraní storočí. V roku 1994 bola vykonaná prístavba kaplnky s celkovou rekonštrukciou interiéru a exteriéru.

Ústrednou sochou v kaplnke je **socha Panny Márie Ružencovej**, ktorá je zhotovená neznámym majstrom z lipového dreva. Hlavu sochy Panny Márie zdobí koruna, akú vraj nosila

vtedajšia Uhorská kráľovná. Socha Panny Márie Ružencovej má bordové rúcho a modrý plášť po krajoch zdobený zlatým ornamentom. Na ľavej ruke drží malé dieťa – Ježiša Krista – Kráľa. V pravej ruke drží ruženec a zlaté žezlo. Okrem tejto ústrednej sochy sú po stranách kaplnky umiestnené sochy sv. Terezky Ježiškovej, Božské Srdce Ježišovo a sv. Jozef.

V obci sa nachádzajú ešte dva veľké **drevené kríže s ukrižovaným Ježišom a jeho Matkou Máriou** a viacero prícestných kaplniek zasvätených **Božskému Srdcu, sv. Barbore, sv. Jánovi, Ružencovej Panne Márii a sv. Floriánovi**. V kaplnke Ružencovej Panny Márie sa teraz slúžia sväté omše dvakrát v týždni. **V stredu o 17,00 hod. a v nedeľu o 8,30 hod.**

Obec Turecká má 155 obyvateľov.

Plnenie funkcií obce

V zmysle § 4, ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec pri výkone samosprávy najmä:

- a) vykonáva úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutelným a nehnuteľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným obci do užívania,
- b) zostavuje a schvaľuje rozpočet obce a záverečný účet obce,
- c) rozhoduje vo veciach miestnych daní a miestnych poplatkov^{5a)} a vykonáva ich správu,
- d) usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, a ak tak ustanovuje osobitný predpis, ^{5b)} vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce, vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v obci,
- e) utvára účinný systém kontroly a vytvára vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na jeho nezávislý výkon,
- f) zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce,
- g) zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, ^{5c)} udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump a miestnu verejnú dopravu,
- h) utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport,
- i) plní úlohy na úseku ochrany spotrebiteľa^{5d)} a utvára podmienky na zásobovanie obce; určuje nariadením pravidlá času predaja v obchode, času prevádzky služieb a spravuje trhoviská,
- j) obstaráva a schvaľuje územnoplánovaciú dokumentáciu sídelných útvarov a zón, koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce, obstaráva a schvaľuje programy rozvoja bývania a spolupôsobí pri utváraní vhodných podmienok na bývanie v obci,
- k) vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce,

- l) zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje podľa osobitných predpisov svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, iné právnické osoby a zariadenia,
- m) organizuje miestne referendum o dôležitých otázkach života a rozvoja obce,
- n) zabezpečuje verejný poriadok v obci; nariadením môže ustanoviť činnosti, ktorých vykonávanie je zakázané alebo obmedzené na určitý čas alebo na určitom mieste,
- o) zabezpečuje ochranu kultúrnych pamiatok v rozsahu podľa osobitných predpisov⁶⁾ a dbá o zachovanie prírodných hodnôt,
- p) plní úlohy na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu,
- q) vykonáva osvedčovanie listín a podpisov na listinách,
- r) vedie obecnú kroniku v štátnom jazyku, prípadne aj v jazyku národnostnej menšiny.

Informácie o vývoji obce

Obec dosiahla prebytok hospodárenia za rok 2016 vo výške 551,34 €.

Hospodárenie obce v roku 2016 bolo vyrovnané a stabilné. V hospodárení obce sa nenachádzajú významné neistoty ani riziká, ktoré by mohli narušiť jej stabilitu. Po ukončení roka do vypracovania výročnej správy nenastali žiadne udalosti osobitného významu.

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2016 v EUR
Bežné príjmy spolu	73827,02
z toho : bežné príjmy obce	73827,02
bežné príjmy RO	0,00
Bežné výdavky spolu	72339,68
z toho : bežné výdavky obce	72339,68
bežné výdavky RO	0,00
Bežný rozpočet	1487,34
Kapitálové príjmy spolu	0,00
z toho : kapitálové príjmy obce	0,00
kapitálové príjmy RO	0,00
Kapitálové výdavky spolu	936
z toho : kapitálové výdavky obce	936
kapitálové výdavky RO	0,00
Kapitálový rozpočet	-936
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	551,34
Vylúčenie z prebytku	0
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	551,34
Príjmy z finančných operácií	0,00
Výdavky z finančných operácií	0,00
Rozdiel finančných operácií	0,00
PRÍJMY SPOLU	73827,02
VÝDAVKY SPOLU	73275,68

Hospodárenie obce	551,34
<i>Vylúčenie z prebytku</i>	
Upravené hospodárenie obce	551,34

Hlavné údaje zo súvahy

P.č.	Položka aktív	Rok 2016	Rok 2015
	SPOLU MAJETOK	174213,91	179 094,28
A	Neobežný majetok	172024,17	174 439,46
A.I	Dlhodobý nehmotný majetok	0,00	0,00
A.II	Dlhodobý hmotný majetok	142546,17	144 961,46
A.III	Dlhodobý finančný majetok	29478,00	29 478,00
B	Obežný majetok	2189,74	4 654,82
B.I	Zásoby	0,00	0,00
B.II	Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	0,0	0,00
B.III	Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00
B.IV	Krátkodobé pohľadávky	1088,54	4 143,95
B.V	Finančné účty	1101,20	510,87
B.VI	Poskytnuté návratné finančné výpomoci dlhodobé	0,00	0,00
B.VII	Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	0,00	0,00
C	Časové rozlíšenie	0,00	0,00

P.č.	Položka pasív	Rok 2016	Rok 2015
	Vlastné imanie a záväzky	174213,91	179 094,28
A	Vlastné imanie	151851,89	158 841,66
A.I	Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
A.II	Fondy	0,00	0,00
A.III	Výsledok hospodárenia	151851,89	158 841,66
A.III.1	Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	122490,47	157 298,05
A.III.2	Výsledok hospodárenia za bežné obdobie	29361,42	1 543,61
B	Záväzky	16443,66	13 550,18
B.I	Rezervy	600,00	440,16
B.II	Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	0,00	0,00
B.III	Dlhodobé záväzky	311,56	272,57
B.IV	Krátkodobé záväzky	15532,10	12 837,45
B.V	Bankové úvery a výpomoci	0,00	0,00
C	Časové rozlíšenie	5918,36	6 702,44

Hlavné údaje z výkazu ziskov a strát:

Položka	Rok 2016	Rok 2015
Spotrebované nákupy	22173,75	18 770,37
Služby	24847,97	48 337,74
Osobné náklady	26557,63	21 878,28
Dane a poplatky	0,00	0,00
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	177,29	1 742,81
Odpisy, rezervy a oprav.pol. a zúct.čas. rozlíšenia	4071,29	3 885,53
Finančné náklady	455,94	682,29
Mimoriadne náklady	0,00	0,00
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	478,40	334,40
Náklady spolu	78762,27	95 631,42
Tržby za vlastné výkony a tovar	13059,60	21 678,79
Aktivácia	0,00	0,00
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	84742,61	48 149,83
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	801,07	349,00
Zúčtovanie rezerv a opr. položiek a účtovanie čas.rozlíšenia	440,16	947,81
Finančné výnosy	0,05	0,19
Mimoriadne výnosy	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach	9080,20	26 049,41
Výnosy spolu	108123,69	97 175,03
Výsledok hospodárenia pred zdanením	29361,42	1 543,61
Splatná daň z príjmov	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia po zdanení	29361,42	1 543,61

Ivan Janovec

Starosta obce